

Rasen Russer er lite utbredt hos oss, slik at også denne gang skal vi presentere en rase som for tiden ligger langt nede på «popularitetsstatistikken». Ser vi i stambokførers statistikker, finner vi at 14 voksne dyr ble utstilt i 2000, og i 2001; kun 5! Det finnes bra Russer i våre to naboland, så muligheter er der. Som variant i Hermelin er russertegnet å se av og til.

Tekst: Bjørn Egeland

Foto: Sveitsisk standard

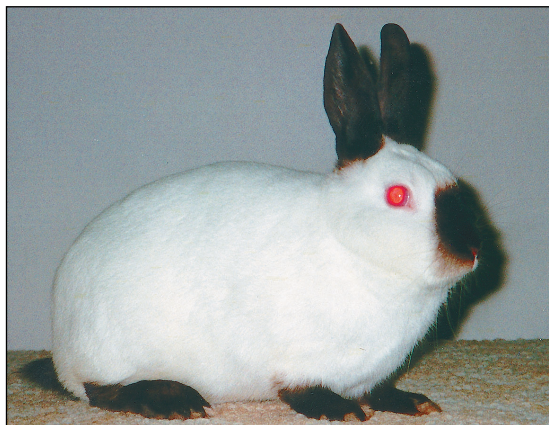
Rasenavnet - Russer

I vår «kaninverden» har vi mange rase-navn til våre kaniner og noen har navn som er knyttet opp mot det sted eller land de stammer i fra. For flere av rasene har fått navn for å gjøre dem eksotiske, spennende og attraktive, enten for å gi rasen mer oppmerksomhet eller et forsøk på å gjøre rasen som en bedre salgsvare. Men en Japaner stammer ikke fra Japan og en Alaska ikke fra Alaska, og en Russer er ikke en rase fra Russland.

Russer skal visstnok ha oppstått nokså samtidig i England og Frankrike, men det er England som regnes for å være opprinnelseslandet.

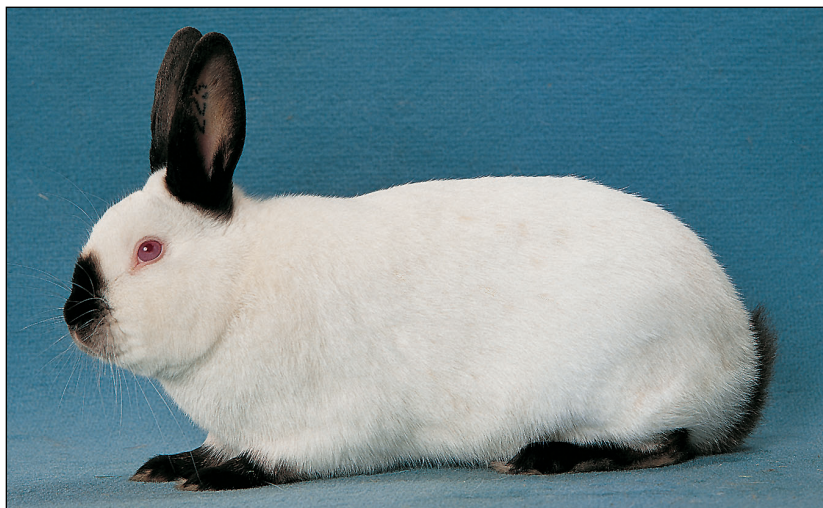
«Kjært barn har mange navn», heter det jo, og i så måte må jo Russer ha vært det innen vår «kaninverden», da historien kan

fortelle oss at rasen har hatt navn som: Kinesisk, Egyptisk, Afrikansk, Sibirisk og Himalaja kanin. Men Russer er jo det navn

Russer, 95 p., til Gunnar Danielsson

Bildet er fra Nordisk Kaninstandard. Dette er en Russer fra Tyskland og presentasjonen er jo det «motsatte» av den fra Sveits øverst på side 4. Kroppen virker også veldig lang og med et «søkk» på forpartiet.

som langt de fleste land bruker, selv om man i England fortsatt holder på Himalayan.

En gammel kaninrase

En enkel mutasjon i fargeanleggenes A-serie var nok til å gi den karakteristiske tegning som vi har på Russer. Den har nok oppstått blant viltgrå kaniner, kanskje hos villkaniner, som kan ha hatt samme størrelse som Russer. Dette mener også den berømte engelske naturforsker, Charles Darwin (1809-1882), og i en ut-

førlig beskrivelse fra 1840 sier han blant annet: at dyrene var fargede på halens overside, men hvite på undersiden.

Flere hundre år tidligere kjente man kaniner som var resultatet av en mutasjon i den samme A-serie: Albinokaniner, dyr som mangler evnen til å danne fargestoff i hud, hår og øyets iris. Russerkaninene startet sin tilværelse som albinoer. Hele pelsen er hvit og de har røde øyne. Men når ungene vokser til og får pels, skjer det noe: Legemets ytterpunktet får farge. Det gjelder snute, ørene, ytterste del av labbene, samt halen. Den øvrige del av pelsen forblir hvit og øynene røde.

Dette merkelige forhold har noe med temperaturen i huden å gjøre. Blodomløpet er mindre i ytterpunktene, noe som gir mindre temperatur - og slik virker russeranlegget.

Professor Hans Nachtsheim mener å ha bevist dette ved å barbere pelsen av på bakkroppen på en Russer, på et tidspunkt slik at de vokste ut igjen i kulde, og de ellers hvite hår vokste da ut som svarte.

Minste kanin i gruppen småraser

Russer er satt som den «siste» i gruppen for smårasene, altså den minste, og den

Hermelin i russertegning

har egen vektskala. En voksen Russer skal veie mellom 2,21 til 3 kg for å få sine 5 poeng. I Europastandarden oppgis idealvekten å være fra 2,25 til 2,5 kg.

Sparsomt med utbredelsen

Det er kanskje litt underlig at denne rase med en slik fin passelig størrelse (i disse smårase og dvergkanin tider) ikke har får noen større interesse blant oppdretterne. Russer avler jo rent, og tegningen er jo morsom og spesiell, men Russer kan her hos oss kun vise til tilbakegang på de siste års statistikker . . .

Russer var en av de 5 raser som ble utstilt på den første utstilling i Danmark, på Tivoli i København i 1895.

Både i Danmark og Sverige har de alltid hatt trofaste oppdrettere innen rasen og det finnes gode dyr å hente i både Sverige og Danmark.

I Danmark har Keld Hvidemose fra Helsingør, bemerket seg i flere år med kvalitetsdyr, og bl.a. på LU-2001 ble det en fin 12.-plass med 1,2 i 284,5 poeng. På LU-2002 fikk Keld 1,3 i 377,5 poeng, og 53.-plass.

I Sverige har de Gunnar Danielsson fra Herrljunga, som nok må sies å være den oppdretter med lengst «fartstid» med Russer og kan vise til gode resultater, bl.a. beste hann i «Potatis-cupen» i Alingsås 1998, med 95 poeng (den på bildet nederts side 4). Vi må også nevne at Russer i Sverige i 1992 ble utstilt 391 ganger og da var den høyt oppe på statistikken. Men den har gått nedover også i Sverige, så selv om Russer er utstilt med 166 dyr i 2001 ligger den på plass nr 17, og allikevel et «lite hakk» foran raser som Belgisk Hare, Liten Tysk Vedder og Wiener.

Ute i Europa er ikke Russer noen utbredt rase. Flest finnes nok i Tyskland og allerede i 1890 ble det stiftet spesialklubb, Russenkanincher-Züchters Club.

I Europastandarden finner vi også en stor utgave, den franske Grand Russe, som har en idealvekt på 4-4,5 kg.

Tegningen

Russer står i Nordisk Kaninstandard oppført under tegnede raser, men tegningen er på en helt annen måte enn shecke- og hollendertegning, som har en rekke ensvirkende anlegg, og som etter antallet i et kull kan gi en variasjon fra ensfargede til nesten hvite, samt de med standardtegning. Som nevnt skyldes russertegningen derimot kun ett enkelt anlegg, og dens tegninger vil alltid sitte på ytterpunktene. Tegninger på andre deler forekommer ikke

Tegningsproblemer har den allikevel og dette må vel betegnes som problemer skarpe avgrensninger og «sotningsproblemet». I flere år var underkjeven et problem og stort diskusjonstema, men nå sier vår nye standard at sotning på underkjeven godtas. Grunnen til at dette har vært et problem for rasen, er at hollandsk standard har beskrevet masken slik: «Masken skal omfatte hele snutepartiet inklusiv underkjeven» . . .

En sotet underkjeve er ofte et spørsmål om alder, og ungdyr kan være helt hvite og farge/sotning kommer med alderen. Noen partier på Russer forekommer også sotet, men har ikke noe med tegning å gjøre. Men alder og temperatur spiller inn og lett sotning ved øyne, på bryst og rundt kjønnsdeler tillates.

Nordisk Kaninstandard i dag har fått en bedre beskrivelse angående diskusjonen sotning, og sier at kraftig sotning skal gi poengfradrag (en sotning er fargede hårspisser). Om sotningen blir så mørk at den blir en tegning, er det diskvalifiserende feil (en tegning er hår som er farget i hele sin lengde).

Fargen

I Nordisk Kaninstandard beskrives nå fargen hos Russer slik:

Grunnfargen er hvit. Tegningsfargen er godkjent i svart, zobel blå og zobel brun. Øyenfargen er dypt mørkerød.

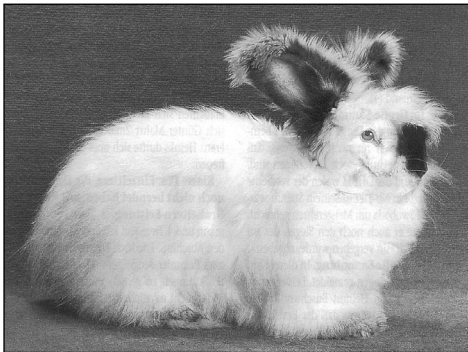
Det er da å merke seg at *zobel* nå er til- lagt i fargebetegnelsen for blå og brun.

I Europastandarden står Russer som god- kjent i svart og blå.

En kan heller ikke legge skjul på at fargen også er ett av rasens «problem». Ofte kan en se på de svarte at labbene går over i en brunlig tone. Men det finnes gode dyr å se, særlig av importerte tyske og holland- ske dyr, slik at bedring og bruk av de bes- te dyr i avlen, viser at det er visse forhold i avlen som klart kan gi framgang på teg- ningsfargen. Legg også merke til bildet i innledningen av denne artikkel, Russer fra Sveits, som tydelig viser god svart far- ge på alle tegningsdeler.

Om sotning, utover og eller i forbindelse med tegningene, har vi vært inne på i av- snittet om tegning. Men diskusjonen om sotning har i mange år vært et «het» emne, når det gjelder russertegning. Jeg vil her trekke fram en uttalelse i fra dansk TK i 1989, hvor en meget erfaren dansk oppdretter, Knud Larsen, Græsted, hadde sine meninger om sotning. Han hadde da uavbrutt avlet med Russer i over 30 år. Som alle andre hadde han i de mange år som utstiller hatt skuffelser, men også triumfer, og den største var nok inntil den dato, at han da var den eneste danske som hadde oppdrettet en Russer som ble tildelt 96 poeng!

- Knud Larsens mening om Russer med

**Angora i russertegning!
Fra tysk Bundesschau, Nürnberg 1997**

sotning var dengang, at sotning ved hale- roten kommer i kulde, uansett om dyrene feller eller ikke. Han støttet seg dessuten til den erfaring, at dyr med den mest in- tense svarte tegningsfarge var mest til- bøyelig til å få sotning ved haleroten.

Det vil med andre ord si; - at hvis man straffer denne sotning, mot-arbeider man faktisk bestrebelsen på å forbedre teg- ningsfargen . . .

Eksteriøret ellers

Som dere ser på poengskalaen, har de to punktene som vi forbinder med Russer, tegning og farge, totalt 40 poeng. Selv om det meste her også har omhandlet det emnet, er det følgelig 60 poeng til også på dens skala. Men det faller seg naturlig å fokusere på tegning/farge, fordi det er rasens kjennetegn, og at det er andre raser som er godkjent med russertegning.

Jeg har selv vært avler av Russer, og i den tid jeg kjøpte, på LU-62 i Stavanger, var det etter forholdene da, mange oppdret- tere innen rasen (men da hadde vi ikke Dvergvedder, og faktisk var Hermelin en sjeldenhet). Så mange kull avlet jeg ikke fram. Tegningsproblemet har vi vært inne på, men jeg vil si at rasepreg, kroppsform og pels ikke skal skape noe problem for den som går inn i avlsarbeidet med rasen. Noen huer kan gjerne ha et vektproblem med å bli for tunge, noe som også fremgår av teksten i Standarden, hvor det står at *kroppen er middels lang hos bunnen og noe kortere hos hannen*. Men noe er det innen alle raser, men det hadde vært fint med rasen Russer igjen i burrekkene.

Poengskalaen:

Vekt	5 p
Rasepreg og presentasjon	10 p
Kroppsform	20 p
Pelsens tetthet	10 p
Pelsens kvalitet	10 p
Hodets tegning og farge	20 p
Kroppens tegning og farge	20 p
Kondisjon og pleie	5 p